

Електронний додаток до матеріалів
Міжнародної наукової конференції

«ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК І СПАДЩИНА СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ»

присвячена 115 річниці від дня народження видатного
економіста, Нобелівського лауреата з економіки 1971 року

Тези доповідей

26–28 травня 2016 року

м. Харків

Харків
2016

*Рекомендовано на засіданні вченої ради Харківського національного економічного університету
імені Семена Кузнеця
(протокол № 9 від 25.04.2016 р.)*

Рецензенти: **Благун І. С.** – д. е. н., проф., Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (м. Івано-Франківськ);
Ковальчук К. Ф. – д. е. н., проф., Національна металургійна академія України (м. Дніпропетровськ);
Заруба В. Я. – д. е. н., проф., Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (м. Харків)

Електронний додаток до матеріалів Міжнародної наукової конференції «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця»
26–28 травня 2016 року. Тези доповідей учасників конференції

У виданні зібрані матеріали Міжнародної наукової конференції «Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця», присвяченої видатному вченому-економісту, Нобелівському лауреату С. Кузнецю, в яких розглядаються проблеми реформування та розвитку економіки, моделювання економічних процесів і дослідження різних аспектів соціально-економічної нерівності.

Видання рекомендовано науковцям, економістам-практикам, аспірантам, студентам економічних спеціальностей, які займаються вирішенням питань розвитку соціально-економічних систем різних видів діяльності та рівнів управління у трансформаційній економіці.

<i>Терещенко И. В., Терещенко А. И., Речкиман И. Э.</i> Процесный подход для экономических реформ, роста и развития	214
<i>Khvostenko V.</i> Domain name disputes in E-commerce.....	218
<i>Чередник А. О.</i> Аналіз сучасного стану венчурного підприємництва в Україні	223
<i>Шолойко А. С.</i> Стандарти ризик-менеджменту для компаній реального сектора	227

Секція 2. ЦИКЛІЧНА ДИНАМІКА ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

<i>Berest M. M.</i> Implementation of enterprise anti-crisis financial management tools in current economic environment.....	231
<i>Bilokonenko H.</i> Mosaic aspects of socio-economic potential development	235
<i>Борщ Л. М.</i> Узагальнення американського досвіду видобутку природного сланцевого газу	239
<i>Bulkin S. M., Iartym I. A.</i> Dating of the financial crises in Ukraine.....	244
<i>Voznenko N. I.</i> Theoretical approaches to company's logistic system state evaluation.....	248
<i>Васильев О. В., Гой В. В.</i> Особливості антикризового управління підприємством з урахуванням факторів економічної циклічності.....	252
<i>Гуторов А. О.</i> Циклічність у розвитку інтеграційних відносин в аграрному секторі економіки	256
<i>Klebanova T. S., Guryanova L. S.</i> Model basis of mechanism for assessment of regional uneven development and cyclical behavior	260
<i>Литвиненко А. О., Махота А. В.</i> Сучасна стратегія ведення бізнесу – франчайзинг.....	263

<i>Муренць І. Г.</i> Оцінка якості управління промисловими підприємствами.....	267
<i>Онегіна В. М.</i> Аграрні кризи в макроекономічній динаміці та державна стабілізаційна політика	271
<i>Panasenko O. V., Chagovets L. O.</i> The forecasting of intellectual capital indexes of Ukraine	275
<i>Пилипенко А. А.</i> Консолідація обліково-аналітичної інформації в управлінні розвитком соціально-економічних систем.....	280
<i>Разінькова М. Ю.</i> Система мотивації працівників як складова впливу на інноваційну діяльність підприємства.....	284
<i>Сисоєв В. В.</i> Динамічна задача оптимізації управління постачанням організацій	288
<i>Степурина С. О., Чуйко І. М.</i> Аналіз фінансового стану підприємства за допомогою карт Кохонена.....	292
<i>Таран А. Ю.</i> Циклічність соціально-економічного розвитку Німеччини	295
<i>Tymoshenko K. V.</i> The system of performance of evaluation indicators of investment in human capital of industrial enterprise.....	299
<i>Шиян Д. В., Божко М. В.</i> Вплив аграрних циклів на економічну ефективність	303
<i>Шиян Д. В.</i> Очікування у процесі формування економічних циклів.....	307
<i>Яценко К. А.</i> Проблема конфліктів у процесі забезпечення організаційної стійкості функціонування промислових підприємств.....	311

UDC 65.016

MOSAIC ASPECTS OF SOCIO-ECONOMIC POTENTIAL DEVELOPMENT

Bilokonenko Hanna – Lecturer, Department of Sociology and Psychology of Management, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics

Every industrial organization has its own problematic structural elements of social and economic potential (SEP), and each element develops at its own rate. Studying SEP, we found the lack of a methodical approach to diagnosing its structural elements at different stages of their life cycle [1]. In part, it is possible to get an insight into how to solve this problem in the field of biology [2], which examines this phenomenon as mosaic evolution of an organism [3] regardless of the development of any individual features of an organism associated with different adaptations, which can be both positive and negative. The methodological basis for solving the problem we find in synergetics [4], which is based on the law of harmonizing the development rates of different fragments forming parts of complex systems.

Mosaic evolution is a form of evolution of organisms when organs and body parts evolve independently and unevenly: some of them evolve faster, others – more slowly while there are such of them which remain nearly unchanged for a long time. British scientist de Beer proposed «mosaic evolution» and formulated the notion of mosaic evolution in 1954 [5]. Mosaic evolution is a form of evolution of organisms when evolutionary change takes place in some body parts or systems without simultaneous changes in other parts or at different rates (King, Stansfield & Mulligan [6]). Takhtazhian (1954) [3] suggested the term of heterobathmy to describe the differentiation of organs. Another definition is the «evolution of characters at various rates both within and between species» (Carroll [7]). This is one of the most important principles of evolution, for it says that an organism (species) evolves not as a whole, but piecemeal: i.e., many features of an organism evolve quasi-independently. The phenomenon of mosaic evolution would seem to indicate that the process of development acts differently upon the various structures

and functions of evolving species. As a result, there are mixed forms characterized by mosaic features. So, the following definitions of mosaic evolution given in A Dictionary of Plant Sciences [8] (Evolution in which «The differential rates of development of various adaptive attributes within the same evolutionary lineage») and A Dictionary of Genetics (A form of evolution of organisms when «evolutionary change in one or more body parts without simultaneous changes in other parts» [6]) belong to the closest descriptions of the uneven rate characteristic of the development of individual structural elements of SEP.

Developing the ideas of de Beer [5], Takhtazhian [3], King, Stansfield & Mulligan [6], the author formulates the idea of «mosaic evolution of SEP structural elements, as a form of SEP development in which: 1) each SEP structural element is characterized by different stages of its life cycle and evolves at its own rate (i.e. evolves quasi-independently); 2) changes in individual SEP structural elements occur without simultaneous changes in other ones or at its own uneven rate».

The author agrees with Vlasov [9] for «the life cycle reflects a substantial section and structure of SEP system parameters in industrial organization characterizing a certain quality of the organization's abilities to maintain the SEP unity and integrity (relative to the targets) in a number of states and manifestations of the environment, which develops dynamically». Korshunova [10] studied the problem of SEP development (based on the life cycle concept); according to her «the SEP development life cycle is characterized by such stages as accumulation of the needed production factors (growth), stagnant operation (normal life) and decline. Based on this, the author suggests that calculation and application of standard social and economic potential is wavelike and pulsating by their nature while operation of dephased and integrating harmonics of complex resource changes emphasizes the need in adequate instant assessments of the potential to control its opportunities in a real-time scale. When social and economic potential is considered as a dynamic phenomenon, this makes it possible to consider immanent processes of its formation and changes and study problems related to its management».

As a result of analyzing particular features of the life cycle formation in an organization as a whole (Shirokova, Merkur'yeva & Serova [11]) and routines of its internal environment, in particular (Popov & Khmelkova [12]), are brought to conclusion that SEP structural elements consistently pass all stages of the life cycle [1].

To ensure correct measurement and subsequent diagnostics of the development of SEP structural elements, the author proposes the notion of «the life cycle development of SEP structural elements» meaning «the set of stages that each of SEP structural elements during development passes due to its own dynamics – from the origin and development of a new SEP structural element, and towards subsequent stabilization of its state and some progress, potential diversification or recombination of the SEP structural element, and ultimate destruction of the SEP structural element». Individual diagnostics point can be found at each of the stages (by the body of criterial signs taking into account the peculiar features of the development of each of the structural elements, SEP changes dynamically through the number of states and manifestations of the environment). Managing the development of SEP on the basis of its structural elements life cycle model can be achieved due to developing appropriate diagnostics tools [13] and methodological approach [14] to selective management response to all structural elements being at different stages of their life cycle.

Literature

1. Doronina M. Problems and prospects in diagnosing of industrial organisation's socio-economic potential development / M. Doronina, H. Bilokonenko // *Economic Annals-XXI*. – 2014. – Is. 5–6. – P. 85–89.
2. Nuismer S. Coevolution in Temporally Variable Environments / S. Nuismer, R. Gomulkiewicz, M. Morgan // *The American Naturalist*. – 2003. – Is. 2, vol. 162. – P. 195–204.
3. Тахтаджян А. Л. Принципы организации и трансформации сложных систем: эволюционный подход / А. Л. Тахтаджян. – СПб: Изд-во СПХФА, 2001. – 121 с.
4. Сидоренко И. А. Холистические и коэволюционные закономерности в развитии социально-экономических систем / И. А. Сидоренко. – Новосибирск : НГАСУ, 2007. – 48 с.

5. De Beer G. R. Archaeopteryx and evolution / G. R. De Beer // *Advancement of Science*. – 1954. – Is. 11. – P. 160–170.

6. King R. C. A Dictionary of Genetics. 7th ed / R. C. King, W. D. Stansfield, P. K. Mulligan. – Oxford University Press, 2006. – 286 p.

7. Carroll R. L. Patterns and processes of vertebrate evolution / R. L. Carroll. – Cambridge University Press, 1997. – 408 p.

8. Oxford Dictionary of Plant Sciences. 2nd ed / M. Allaby. – Oxford University Press, 2006. – 286 p.

9. Власов П. К. Жизненный цикл организации [Electronic resource] / П. К. Власов // *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. Філософія. Психологія. Педагогіка. – 2005. – № 1. – Access Mode : http://novyn.kpi.ua/2005-1/03_Vlasov.pdf.

10. Коршунова Н. Г. Управление социально-экономическим потенциалом машиностроительного предприятия : автореф. дис. . . . канд. экон. наук : 08.00.05 / Коршунова Наталья Геннадиевна. – Екатеринбург, 2000. – 24 с.

11. Широкова Г. В. Особенности формирования жизненных циклов российских компаний (эмпирический анализ) / Г. В. Широкова, И. С. Меркурьева, О. Ю. Серова // *Российский журнал менеджмента*. – 2006. – Т. 4. – № 3. – С. 3–26.

12. Попов Е. В. Организационные рутины предприятия / Е. В. Попов, Н. В. Хмелькова // *Проблемы теории и практики управления*. – 2004. – № 6. – С. 55–62.

13. Тютлікова В. В. Інструментальне забезпечення експрес-діагностування розвитку соціально-економічного потенціалу виробничої організації [Електронний ресурс] / В. В. Тютлікова, Г. В. Білоконенко // *Ефективна економіка*. – 2015. – № 12. – Режим доступу : http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/12_2015/92.pdf.

14. Полубєдова А. О. Інструментарій діагностування та селективного управління розвитком соціально-економічного потенціалу виробничої організації / А. О. Полубєдова, Г. В. Білоконенко // *Бізнес Інформ*. – 2015. – № 11. – С. 419–427.

